

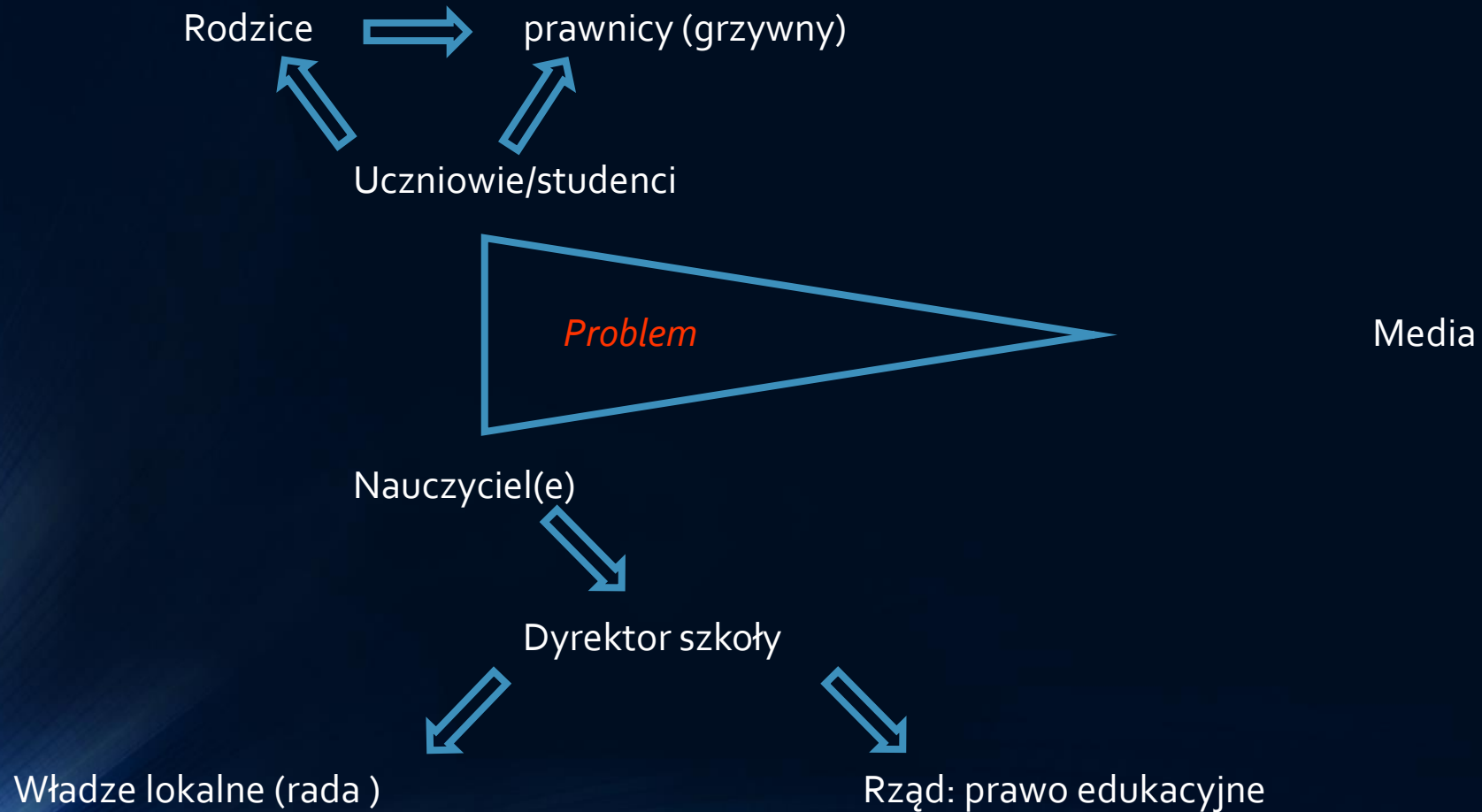
Jak mierzyć się z krytyką

XIII CONFERENCE OSKOO
TORUŃ , 09/2018

Uwagi wstępne

- Nie posiadam zbyt dużej wiedzy na temat polskiego systemu edukacji: jego struktury, praw ...
- Choć kultura panująca w naszych krajach jest podobna, wciąż można spotkać spore różnice, np. struktura szkolnictwa, rozkład odpowiedzialności na poziomie szkoły (FI > PI), postawa uczniów, pozycja dyrektora (FI: stała), egzaminy (FI: szkoła), rola rodziców w zarządzaniu szkołą (FI > PI) (UN, 2017)
oraz: katolicyzm (jego rola społeczna, treści), postawa wobec państwa i Unii Europejskiej, itd.
- Nie posiadam jednoznacznych odpowiedzi
- Nie ma jednej formuły, która rozwiązałaby problemy wszystkich

Model przedstawiający strony zainteresowane

Uwagi ogólne

- NPM : większy nacisk na jakość, usługi, wydajność ... perfekcję
- Kultura darwinizmu społecznego (neo-liberalna) nie pomaga kształtować poglądów stron zainteresowanych na temat odpowiedzialnego zachowania: egocentryzm i postawa egoistyczna >< postawa altruistyczna
- Wg zasad etyki „imperatywem dla stron zainteresowanych” jest to, by wszyscy posiadali własne zobowiązania
- Zasada pomocniczości: opcja dla najsłabszych (katolicyzm) jako główna zasada dla wszystkich stron zainteresowanych

① Media: deontologia

Deontologia (B) : Rada Etyki Dziennikarskiej

- Oświadczenie dotyczące Praw i Obowiązków Dziennikarzy (1971)
- Kodeks zasad dziennikarskich (1982)

Główna zasada etyczna: czynienie zawsze tego, co jest właściwe / sprawiedliwe wobec wszystkich stron

- Kodeks Rady Dziennikarskiej (2010/2016) : prawdziwe przesłania, niezależne informacje, zasada fair pay i szacunek dla życia prywatnego i godności człowieka

Jednak nie chodzi tu o odpowiedzialność prawną dziennikarzy, zarówno z punktu widzenia prawa cywilnego jak i karnego.

(UE) : Ogólne Rozporządzenie o Ochronie Danych Osobowych (RODO) (2018)

EFJ & IFJ : Federacje Dziennikarzy: Polska jest członkiem

- Ethical Journalism Network (EJN) : 5 wartości głównych: precyzja (faktów i liczb), niezależność (niewystępowanie w roli rzecznika innych osób), bezstronność (historia z kilku perspektyw), podejście humanitarne (liczenie się z możliwymi konsekwencjami, wpływem, szkodą) oraz odpowiedzialność (za błędy + wymówki)

Polski Związek Dziennikarzy należy do tej organizacji.

Media

- Zdają się odgrywać główną rolę: jaka jest kultura tego sektora?
 - Jedynie pośrednicy czy też twórcy wiadomości?
 - Neutralne i obiektywne czy też kierują się przesłankami komercyjnymi?
- Może należy podjąć dyskusję na temat wspólnego kodeksu zasad etycznych (deontologia) w odniesieniu do podejmowania tematów związanych z sytuacją w placówkach edukacyjnych?

② Władze lokalne (rada szkoły)

3 podstawowe zasady etyczne:

- Zarządzanie szkołą (≈ ład korporacyjny) = dbałość o dobrą politykę i zarządzanie szkołą
 - Przejrzystość & odpowiedzialność (przejrzystość zarządu)
- Prymat celów podstawowych
- Odpowiedzialność za swoich pracowników = podejmowanie obrony dyrektora i nauczycieli
 - Zasada etyczna & przysługujące prawo: domniemanie niewinności

③ Odpowiedzialne zarządzanie szkołą

- Brak negacji
- Budowanie systemu oferującego wysokiej jakości opiekę (podejście strukturalne) : akceptacja i mierzenie się z ryzykiem zanim przekształci się w realne problemy
- Budowanie szkoły partycypacyjnej opartej na otwartych i argumentacyjnych dialogach (cf. Habermas)
- Budowanie wydajnego systemu komunikacji zewnętrznej
- Przejrzystość i odpowiedzialność za przytaczane fakty i liczby; budowanie zaufania

Odpowiedzialne zarządzanie szkołą: dobra reputacja pod względem zarządzania

- Brak negacji problemów = nieodrzućanie skarg
- Ogłaszanie i przeprowadzanie własnego dochodzenia/badania
- Obietnica pozyskania niezbędnych informacji w najkrótszym możliwym czasie
- Przejrzystość & odpowiedzialność: otwarta księga (na tyle na ile pozwala na to polityka prywatności !) w odniesieniu do faktów i danych liczbowych

W nagłych sytuacjach:

- Nie tuszować + postawa nieugiętości
- Obietnica zbadania faktów i pozyskania informacji przed podjęciem jakichkolwiek działań
- Zbadać temat z wielu perspektyw; porozmawiać ze wszystkimi stronami
- Jak najszybciej udostępnić wyniki postępowania (nie za wcześnie i nie za późno)

USP

- Na czym polega Państwa projekt edukacyjny? Jakich wartości i cnot, postaw i cech osobowości pragniecie uczyć?

Pytanie nie o to CZEGO uczycie lecz w jakim KIERUNKU podąża Wasze nauczanie?

W jaki sposób odróżnia to Państwa szkołę od innych?

- Czy znacie cały personel?
- Czy rodzice o tym wiedzą? Czy ma to formę zawartego z nimi kontraktu podstawowego (umowy subskrypcyjnej)?

Przykład: KTA Wemmel

④ Uczniowie & rodzice

- Należy słuchać i spróbować zrozumieć: jakie są psychologiczne powody skargi / sytuacji? \implies Empatia & inteligencja emocjonalna/społeczna
 - Czy sytuacja utrzymuje się już długo = poczucie zaniedbania ?
 - Brak zaufania do szkoły? Dlaczego?

Należy uważnie wysłuchać / zrozumieć panujące nastroje; nie należy negować (ani potwierdzać) lecz zaakceptować istnienie problemu w oczach uczniów / rodziców; należy sporządzić notatki ; obiecać, że sytuacja zostanie zbadana; umówić się na kolejne spotkanie

- Należy przyjąć postawę neutralnego obserwatora i badacza sytuacji
- Przejrzystość i odpowiedzialność za wyniki badania sytuacji
- **NIE NALEŻY:** doprowadzać do natychmiastowej konfrontacji ze stroną oskarżoną

⑤ Wsparcie dzięki dobremu uregulowaniu na każdym poziomie: przykład Flandrii (B)

- Rząd
 - Zasada domniemanej niewinności
 - Legislacja dotycząca prywatności: RODO (2018)
 - Legislacja dotycząca praw i obowiązków personelu edukacyjnego na wszystkich szczeblach
 - Dekret w sprawie Statusu Prawnego Personelu dla każdej sieci edukacyjnej: procedury prawne przeprowadzania dochodzeń, rozpraw, apelacji, sankcje
Sprawy nigdy nie zostają oddalone przed ostatecznym zakończeniu postępowania dochodzeniowego; w międzyczasie tymczasowe zawieszenie (odpłatne)
 - Dekret w sprawie skarg na usługi publiczne, w tym na placówki edukacyjne: definicja dopuszczalności, procedury, akceptowalne terminy, kroki w działaniu oddolnym, rejestracja, komunikacja ze składającą skargę
 - Dekret w sprawie pozycji prawnej i udziału uczniów: udział = charakter zapobiegawczy (proaktywny) i konstruktywny (współtworzący) w kierunku poszukiwania rozwiązań
 - Obowiązek prawny do powołania rady szkoły złożonej z: 2 rodziców, 2 uczniów , 2 nauczycieli, 2 dodatkowe osoby z zewnątrz + dyrektor szkoły; dekret dotyczący praw i obowiązków (tematy do konsultacji, współdecydowania), procedury

Wsparcie dzięki dobremu uregulowaniu na każdym poziomie: przykład Flandrii (B)

- Władze lokalne (rada)
 - Kontrolują stosowanie regulacji przez szkołę
- Szkoła
 - Proaktywne i partycypacyjne zarządzanie szkołą: rada uczniów, rada szkoły
 - Nacisk na zarządzanie nieautoratywne, przywództwo oparte na zasadzie podziału kompetencji, o charakterze włączeniowym, partycypacyjnym
 - Obowiązkowy dokument Regulamin Szkoły = brak podpisu oznacza brak udziału w zarządzaniu szkołą

Dokument tworzony przy udziale i obowiązkowo za zgodą rady szkoły

Regulamin Szkoły

- Projekt edukacyjny: cele & wartości podstawowe
 - Kto jest kim & dane kontaktowe
 - Jak się zarejestrować
 - Zdrowie & dobre samopoczucie: palenie papierosów, narkotyki, alkohol, przemoc, itd.
 - Gwarancje
 - Opłaty
-
- Nieobecność: dopuszczalność, procedury
 - Wsparcie dla uczniów
 - Zmiana profilu nauczania w czasie roku szkolnego
 - Egzaminy i procedury (opis szczegółowy) oceniania, standardy oceniania przedmiotu, procedury odwołania od oceny końcowej (świadectwa)
 - Oczekiwane / (nie)dopuszczone zachowania & sankcje (w tym procedury odwoławcze): różnica pomiędzy sytuacjami dotyczącymi „porządku” i „dyscypliny”
 - Prawa i obowiązki rodziców, w tym procedury i poszczególne kroki odwoławcze : należy przestrzegać pod rygorem nieważności (również do Sądu Najwyższego)

Jak postępować ze skargami?

- Obie skrajności są nieefektywne : wszystkie skargi w szkole - wszystkie skargi poza szkołą
- Jasny łańcuch w przypadku rozpatrywania skarg : krok po kroku = subsydiarność (pomocniczość)
- Nie prowadzimy rozmów na boisku

- Skrzynka skarg

ALE : nie akceptujemy skarg anonimowych ; szybka odpowiedź

- Dbłość o jakość, m.in. regularne samoocena 360° : KPI (kluczowe wskaźniki wydajności) , zrównoważone karty wyników, raportowanie, przejrzystość , dialog pomiędzy stronami zainteresowanymi (spotkania)
- Struktury udziału w zarządzaniu szkołami: polityka zarządzania szkołą oparta na zasadzie subsydiarności + jasny podział odpowiedzialności

Skargi stają się konstruktywnymi informacjami zwrotnymi

Kompetencje tworzenia polityki (KTP)

- Świadomość zapotrzebowania na KTP
- Silne poczucie wspólnego celu = zaangażowanie w dzieleniu odpowiedzialności
 - dbałość o jakość
- Stymulujące i partycypacyjne przywództwo oparte na podziale = ułatwienie kierownictwa
- Profesjonalna współpraca (formalna i nieformalna)
 - efektywna komunikacja
- Otwartość na środowisko =
 - zarządzanie strategiczne przez strony zainteresowane, w zrównoważonej perspektywie
 - sieciowanie i współpraca zewnętrzna
- Kompetencja refleksyjna w zakresie samooceny
- Procesy wdrażania i integracji innowacji = elastyczność
- Rozwój zawodowy (wewnętrzny i zewnętrzny)

- Podejście integralne

Kilka uwag końcowych

- Dyrektorzy z „mandatem” (określonym czasem kadencji) są narażeni na krytykę i nie mają dużego wpływu na poprawę jakości osiągniętych wyników
A może sztywne kontrakty (ALE z jasno określonymi regułami określającymi ich status prawny (cf. FI))?
- Tworzenie jasnego kontraktu z uczniami / studentami / rodzicami : por. USP. Jasne określenie stanowiska.
- Budowanie zaufania rodziców / uczniów oznacza, że traktuje się ich poważnie poprzez angażowanie ich w politykę i zarządzanie szkołą
Może większy udział rodziców (+ starszych uczniów, < 14 y.) ?
- Może zorganizowany dialog z prasą (Stowarzyszenie Dziennikarzy Polskich) ?
- Po decentralizacji polskiego szkolnictwa, nowe ruchy centralizacyjne sprawiły, że podział odpowiedzialności nie jest jasny: rząd, kuratoria , samorządy , szkoły . Kto jest odpowiedzialny za co?

Dr Herman SIEBENS

badacz niezależny

siebens-marckx @ skynet . be

+32 477 941685

© Herman SIEBENS , 2018